

2 III 4

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică“ se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, „Ardeleana“, „Auraria“, „Banca Poporală“ Dej, „Beregsana“, „Berzovia“, „Bihoreana“, „Bistrițana“, „Bocșana“, „Brădetul“, „Cassa de păstrare“ Miercurea, „Cassa de păstrare“ Seliște, „Chioreana“, „Cordiana“, „Corvineana“, „Crișana“, „Detunata“, „Doina“, „Economia“ Cohalm, „Economul“, „Făgețana“, „Fortuna“, „Furnica“, „Grănișterul“, „Hațegana“, „Hondoleana“, „Humedoara“, „Industria“, „Iulia“, „Lipovana“, „Lugoșana“, „Luceafărul“, „Mercur“, „Mielul“, „Munteana“, „Mureșana“, „Mureșanul“, „Nădlăcana“, „Nera“, „Olteana“, „Oraviceana“, „Patria“, „Plugarul“, „Poporul“, „Racoșana“, „Sătmăreana“, „Sebeșanu“, „Selăgeana“, „Sentinela“, „Silvania“, „Someșana“, „Steaua“, „Timișana“, „Ulpiana“, „Unirea“, „Victoria“, „Vlădeasa“, „Zărândeana“ și „Zlăgheana“.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12---, pe 1/2 an K 6--.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VIII.

Sibiu, 4 Martie 1906.

Nr. 9.

Studii practice de bancă.

(Continuare.)
II.

După vizitarea celor două institute din Cluj de cari am vorbit până acum, am trecut la Budapesta, unde am crezut de folositor să cercetez înainte de toate acele bănci, cari după menirea lor specială cultivă cu deosebire afaceri cu băncile din provincie. În special m'am interesat de afacerile de reescont și de afacerile de cesionare a imprumuturilor ipototecare ale băncilor din provincie, în scopul cărora, cum se știe, în Budapesta s'au fondat două institute mari, unul pentru escontul băncilor, altul pentru preluarea imprumuturilor ipototecare și mobilizarea lor prin emisiuni de scrisuri fonciare. După studiarea amănunțită a acestor două institute speciale mi-am continuat studiile practice la „Hazai Bank“, una dintre cele dintâi bănci de pe piața Budapestei, care în opoziție de institutele amintite mai sus cultivă cu deosebire afacerile proprii comerțului de bancă. La alte bănci și întreprinderi pe la cari am mai trecut, am studiat numai unele afaceri, anume acele cari m'au interesat mai mult și mi au fost mai de trebuință, despre cari voui aminti la locul său.

A magyar pénzintézetek országos szövetsége részvénytársaság.

Dupăcum îi arată și numele acest institut este o societate pe acții a asociațiunii regnicolare a institutelor financiare ungare. Scopul ei mărturisit este să sprijinească atât moralmente cât și materialmente institutele financiare din provincie, cari aparțin ca acționare acestei asociațiuni. Amăsurat scopurilor numite, această asociațiune lucrează într'acolo ca cu timpul să devină un fel de reprezentant în viața economică a tuturor institutelor aparținătoare ei, pe cari să le reprezinte în fața legislaturii și guvernului țării, precum și în fața celorlalte autorități publice, luând inițiativă și poziție în toate chestiunile principale ce ating creditul și circulațiunea acestuia. Voiește mai departe ca pe cale autonomă să realizeze ideea controlului în administrația institutelor asociate, la cari după putință să introducă o administrație și o contabilitate uniformă, să dea directivă la stabilirea adevăratelor principii relativ la plasarea averilor institutelor financiare; să dea directivă și la cerere să intervină în chestiunile privitoare la pregătirea și stabilirea bilanțelor și conturilor

de profit și pierdere; să consilieze, să intervină și să reprezinte interesele institutelor asociate în cazuri de fondări, urcări de capitaluri, lichidări etc., să ajute materialmente și moralmente institutele ajunse în greutăți financiare de solvabilitate, ori în alte crize, înlesnindu-le regularea afacerilor deranjate; să ajute și să înlesnească pregătirea de specialitate a funcționarilor acestor institute, să îngrijească de plasarea lor și de pregătirea unui regulament general de serviciu și eventual de înființarea unui fond regnicolar de penziune; în fine — amăsurat împrejurărilor și hotărârilor direcțiunii — să intervină în orice chestiuni cari sunt de natură a promovă interesele și a ridică nimbul institutelor de bani ce-i aparțin ca asociate. În cece privește sprijinul material, acest institut voiește: să servească trebuințele de credit ale institutelor asociate, escontându-le cambiale și fructificându-le capitalurile prin depuneri, bonuri de casă și conturi curente cu și fără întrebuițarea sistemului de cecuri; să cultive circulația de cec și clearing, acordând credite în cont-curent asupra cărora să se dispună apoi după trebuință; să cumpere, să vândă și să lombardeze efecte publice; să cumpere și să vândă devize și monede; să mijlocească afaceri de comisiune și operațiuni de bursă însă cu eschiderea oricărui joc; să mijlocească cumpărarea, vânzarea și în special lombardarea acțiunilor institutelor ce-i aparțin ca asociate și acționare; să fie un centru comun pentru domiciliarea și încasarea de cambii; să organizeze un bun serviciu de informațiune și în fine cu timpul, să înlesnească prin concursul său și participarea institutelor din provincie la operațiuni mai mari financiare.

Aceste ar fi în liniamente generale problemele ce și le-a pus de țântă institutul de care vorbim, institut care s'a înființat în 1904 cu un capital societar de abia un milion coroane. Deși capitalul acesta este cât se poate de modest față de un cerc de activitate atât de estins și față de niște probleme atât de mari ca cele amintite mai sus, totuș am fi nedrepti a nu recunoaște că institutul acesta în decurs de un an și jumătate de existență a făcut pentru sine progrese evidente, ceace are să mulțamească în prima linie legăturilor ce a isbutit să-și creeze pe piața capitalei și pe pietele străine. E o dovadă aceasta, că cu capital cât de mic, dacă e interes și se caută contactul cu lumea mare financiară se pot dobândi rezultate mari și frumoase.

* * *

În opoziție de băncile ce-am studiat până acuma, acest institut are o organizație internă în multe pri-

vințe foarte deosebită și particulară, organizație a cărei notă distinctivă o formează întocmirea specială a serviciului de cassă și controlul cel mare ce se exercită în toți ramii de operațiune și în contabilitate, cu un cuvânt în întregă administrația internă a institutului.

Cassa și secțiile de calculare.

Întocmirea specială a serviciului de cassă constă în aceea, că pe lângă oficiul de cassă este atașată o *secție principală de calculare*, care constă dintr'un calculator, un controlor și adjuncți după trebuință și care e chemată să calculeze respective să revideze calculările și să conducă evidența de control a tuturor afacerilor de cassă. Și deoarece cassa e ocupată și cu afacerile de efecte și cu administrarea acestora, pentru ca secția principală de calculare să nu fie prea împovărată și cu lucrările de calculare și control ale efectelor, pentru acestea s'a mai atașat pe lângă cassă și o *secție specială pentru calculările și ținerea evidențelor de efecte*, secție care ca și în cazul precedent constă dintr'un calculator, un controlor și eventualii adjuncți de lipsă. Ambele aceste secțiuni lucrează în imediata vecinătate a cassei, care e situată între ele așa încât contactul e cât se poate ușor și practic. Și ca să înțelegem cât mai ușor administrația cassei și agendele celor două secțiuni de calculare vom expune în mod cronologic lucrările lor și modul de îndeplinire al acestora.

Cassierul își primește în fiecare dimineață dotația dela cassa centrală, dotație care e stabilită la K 100,000 și care se introduce sub numirea de sald ca prima poziție de intrate în jurnalul său de cassă. Dacă cassierul are trebuință de sume mai mari ca maximul dotației de zi, acele trebuie să le ceară în decursul afacerilor dela cassa centrală. Cambiile scadente per ziua de afaceri precum și cele neregulate în decursul zilelor trecute — câtă vreme n'a expirat timpul legal de protest — deasemenea le primește cassierul dela cassa centrală însoțite de o consemnare a lor, pe cari apoi le păstrează în cassa de zi sub două chei, dintre cari una o păstrează cassierul, iar alta șef-contabilul. În decursul afacerilor cassa aceasta stă deschisă; la amiazi însă și în oarele libere se încue. Hărțile de valoare, efectele se dau cassierului dela cassa centrală după trebuință contra unui revers semnat de dânsul și de controlor.

Orice încasare și plătire se poate face numai pe baza *documentelor de cassă* făcute de calculatorul și contra semnate de controlorul secției principale de calculare. Spre scopul acesta partidele se prezintă la calculator, căruia îi anunță afacerea și îi predă documentele de lipsă (cambie, libel de depunere, cec, chitanță etc.). Acesta le examinează și dacă le află justificate, înainte de a face documentele de cassă, dă fiecărei partide ca legitimare un libel cu număr curent pe care indică și suma de încasat sau de plătit, bilet cu care acestea se prezintă la cassă, când cassierul prin strigarea numerilor le invită să execute tranșările. După acestea, calculatorul face documentele de cassă. Aci trebuie să accentuăm, că fiecare document îl face în trei exemplare. În scopul acesta documentele, cari sunt numai de două feluri, de intrate (albastre) și de eșite (verzi) sunt broșate în carte, din cari însă ușor se pot detașa, fiindcă la marginea dinlăuntru sunt perforate. Iar pentru ca fiecare document să poată fi făcut în trei exemplare, sub fila întâiu și a doua se pune hârtie de copiat (indigo) după ceace documentul se scrie cu creion de cerneală, indicându-se deasupra secția la care aparține afacerea despre care

se face respectivul document, deoarece la acest institut nu sunt — cum am spus deja — documente separate pentru depuneri, escont, conturi curente etc. — ci numai de intrate și eșite. Documentul original, adică cel de deasupra, și cele două copii apoi se detașează din caet. Documentele justificative primite dela partide, documentul original de cassă și una dintre copii — a doua rămâne la calculator — se dau controlorului, care le revidează și care dacă le află în regulă le subscrie. Controlorul la rândul său dă documentele justificative ale partidelor și documentul original de cassă cassierului, iar copia documentului de cassă, după ce și-o introduce în cărțile și evidențele sale de control, despre cari vom vorbi mai târziu, o dă mai departe corespondentului să facă epistolele necesare. Cassierul primind documentele amintite mai sus, le revidează, observă dacă sunt subscribe de calculator și controlor, invită partida respectivă, care se legitimează cu biletul primit la prezentare, bilet al cărui nume trebuie să consune cu numărul documentului de cassă și se poartă semnatura calculatorului și după ce îi ia acest bilet, tranșează afacerea de cassă prin plătire eventual prin încasare.

Calculatorul la fiecare document — fără conșiderare că e de intrate sau de eșite, de escont, cont curent, depuneri etc. — îi dă un număr curent, care zi de zi se începe cu unu.

Aceasta este procedura ce se urmează la încasări și la plătiri. Să vedem acum ce evidență se poartă despre aceste afaceri de cassă. Evidențe se poartă atât de cassier cât și de calculator și controlor.

Cassierul conduce un *jurnal (o coală) de cassă*, un *scontro de monede* și o *carte pentru specificarea saldului de zi*. În jurnal introduce intratele și eșitele de zi cu indicarea numelui partidei, numărului și sumei documentului. În acest jurnal își stabilește saldul de zi. În scontrul monedelor introduce monedele intrate și eșite, specificate după gen. Monedele ce se găsesc în cassă la încheiere trebuie să consune cu saldul acestui scontru. În fine în cartea amintită în rândul al treilea cassierul specifică saldul de zi.

Calculatorul conduce un *jurnal (o coală) de cassă*, o *carte a depunerilor vinculate* și *cartea de numeri a cecurilor* date proprietarilor de conturi curente. Jurnalul este identic cu cel purtat de cassier, numai că calculatorul și-l pregătește independent pe baza copiilor documentelor de cassă rămase la dânsul. Saldurile acestor două jurnale — al cassierului și al controlorului — trebuie să consune. Jurnalul calculatorului servește ca coală de cassă care se controlează și subscrie la încheierea de zi. În cartea depunerilor vinculate se însemnează timpul când s'a cerut vincularea vre unei depuneri, numărul libelului, numele depunentului și subscrierea celui în drept a ridică depunerea vinculată. În fine în cartea numerilor de cecuri se însemnează în cadratele corespunzătoare datul și suma cecurilor emise asupra institutului de ceice au conturi curente asupra căror bonuri pot dispune prin cec.

Controlorul conduce *foile de control ale depunerilor*, *foile de control ale conturilor curente* și o *carte de control a împrumuturilor pe lombard*. Că ce sunt foile de control am arătat când am vorbit de „Erdélyi Bank“ din Cluj. Despre cartea de control a împrumuturilor pe lombard vom vorbi mai târziu mai amănunțit. Aci amintim numai, că însemnările în foi și în cartea de lombarde se fac sau pe baza documentelor de cassă, adică a copiilor ce am arătat că rămân la controlor ca să le dea corespondentului, sau, la afacerile de credit, pe baza epistolelor primite și trimise.

Afară de aceste cărți, controlorul mai ține evidență și despre cambiile ce se incassează, respective și despre cele ce rămân neregulate în ziua scadenței lor. Am spus anume că cassierul primește cambiile dela cassa centrală însoțite de o consemnare a lor. Această consemnare se dă controlorului, care lângă fiecare cambie încasată, când primește documentul de cassă corespunzător, imprimează stampila „achitat”. Sumele cambilor neachitate le introduce într-o coloană vecină anume spre acest scop, așa încât la încheierea de zi se poate ușor stabili care este suma cambilor încasate și care a celor pendente. Natural că aceste sume trebuie să consune cu sumele încasate în contul cambilor de cassier, respective cu sumele cambilor rămase în portofoliu neachitate.

* * *

Am spus, că pentru afacerile de efecte publice este instituită pe lângă cassă o secție specială de calculare, care constă dintr'un calculator, un controlor și eventual unul sau doi adjuncți.

Cu partidele comunică calculatorul, căruia i-se face cunoscut scopul afacerilor și care primește efectele și notele despre aceste efecte, pentru că, cum se știe, la institutele mari fiecare partidă este datorare să facă o consemnare în scris a efectelor (acții, lozuri, cupoane etc.) ce le prezintă pentru vre-o afacere. Efectele sosite cu poșta i-se predau calculatorului cu o carte de inmanare. Pentru aceste efecte se folosește ca note epistolele comitive. După ce calculatorul a primit efectele și le-a aflat în regulă și în conzonanță cu notele și epistolele ce le însoțesc, predă aceste note respective epistole controlorului. Într'aceea calculatorul cercetează încă odată efectele primite, de spre cari — după ce se convinge din nou că sunt în regulă — face *document de cassă pentru primirea efectelor*, dând totodată partidelor, ca și calculatorul dela cealaltă secție, un bilet de legitimare cu număr corespunzător. Dacă pa tidelor pentru efecte trebuie să li se solvească și anumite sume în număr (preț de cumpărare, împrumut pe lombard, scontări de lozuri, rescumpărări de cupoane etc.), atunci calculatorul cere dela partide chitanțe despre sumele ce au să primească și pe documentele de cassă pentru primirea efectelor, sub titlul „de plată în bani gata” face calculările de lipsă. În sfârșit introduce efectele conform documentului de cassă, într'un jurnal anume, de care vom vorbi mai târziu, după cece documentul de cassă dimpreună cu efectele le transpune controlorului.

Controlorul deja pe baza notei partidei, primită mai înainte dela calculator, face documentele ce au să se predee prezentatorilor de efecte ca dovadă despre efectele înaintate, de ex. document de lombard, dacă efectele se lombardează, introducându-le totodată și în niște *foi de control* despre cari vom aminti mai pe larg mai târziu. Iar după ce primește dela calculator efectele cu documentele de cassa de primire al acestora, le examinează și dacă le găsește în regulă, efectele și documentul făcut de dânsul — în cazul nostru documentul de lombard — le predă cassierului. Din contră nota și chitanța partidei le predă calculatorului dela secția principală de calculare (nu cea de efecte) ca să facă document de cassă de erogațiuni. Acesta pe baza notei și chitanței primite face documentul de cassă și după ce îl revidează prin controlorul său îl predă cassierului. Cassierul invită partida, îi dă documentul făcut de controlor, de astadată documentul de lombard*), pe care îl subscrie și el și

*) De sine se înțelege că la afacerile de lombard și partida dă un contra document prin care se obligă la observarea condițiilor sub cari i-s'a dat împrumutul.

apoi îi plătește suma indicată în documentul de cassă. Din aceste reese clar, că afacerile de cassă, chiar dacă se referă la efecte, deși pentru aceste e secție specială de calculare, totuș se lichidează exclusiv prin secția principală de calculare.

Dacă afacerea nu reclamă plătiri de bani, procedura e cu mult mai simplă. Să presupunem că cineva depozitează efecte. În acest caz va prezentă efectele cu nota lor calculatorului, care aflându-le în ordine va predă nota controlorului. Acesta pe baza ei va face documentul de depozit, în vreme ce calculatorul va pregăti documentul de cassă pentru primirea efectelor și va face și inducerile de lipsă în jurnalul de care am amintit. Efectele și documentul de cassă trec apoi la controlor, care le revidează și face trecerile necesare în foile de control. În sfârșit efectele și documentul de depozit se dau cassierului. Cassierul ia în primire efectele și invită partida, căreia îi dă documentul de depozit scris și de el.

Din contră, dacă partidele voiesc să ridice efecte — după ce achită împrumuturile, taxele de depozit etc., despre cece se fac documente de cassă la secția principală de calculare — fac pe blanchete anume niște adeverințe de primire, cari se dau calculatorului dela secția efectelor. Acesta face document de cassă de eșite despre respectivele efecte, introducându-le totodată și în jurnalul de care am amintit. Adeverința de primire și documentul de cassă le dă apoi controlorului, care le revidează și face ștergerile corespunzătoare în foile de control. În fine adeverința de primire trece la cassier ca pe baza ei să ridice efectele dela cassa centrală și să le reînapoieze partidelor după ce le i-a înapoi și le nimicește prin perforare documentele aflătoare la dânsule, ca de ex. document de lombard, depozit etc. La cele ce se cer prin poșta, epistola comitivă servește ca adeverință de primire. În celelalte proceduri e aceeași ca în cazul precedent. Recipisa de poșta după trimitere se anexează la documentele de cassă. Documentele de cassă relativ la primirea și extradarea efectelor (deci de intrate și eșite) se fac — ca și cele dela secția principală de calculare — în trei exemplare: unul ca document original de cassă, altul pentru corespondență și altul pentru contabilizări.

Evidențele ce se poartă la secția de calculare a efectelor se pot reazumă în următoarele: Calculatorul conduce un *jurnal al efectelor* și poartă și *evidența efectelor după gen*. Jurnalul se poartă foliat și cuprinde în ordine cronologică în partea stângă efectele intrate iar în partea dreaptă pe cele eșite. Pe fiecare din cele două părți se afla coloane pentru dat, pentru numărul documentului, numele proprietarului, valoarea nominală ori numărul bucaților și în fine pentru genul efectelor și pentru observări. Acest jurnal se încheie în fiecare lună. Pe lângă aceasta în fiecare zi se face extras despre efectele intrate și eșite, pe baza căruia cassierul predă efectele primite la cassa centrală, respective justifică și la încheierea de zi efectele ridicate pentru afaceri dela cassa centrală. Evidența efectelor după gen se poartă într'o carte anume spre acest scop. Fiecare gen își are foile sale. Efectele se introduc la genul căruia aparțin, grupate după proprietarul lor. Tot în această carte se însemnează și cursul pe baza căruia s'au acceptat ca lombard și care prin urmare s'a luat de normă la stabilirea sumelor date ca împrumut. Ori, aceasta se face pentru a putea controlă mai ușor la eventualele schimbări de cursuri, față de cari debitori trebuie să luăm dispozițiunile impuse prin condițiunile de lombardare, adică să putem stabili mai repede, cari debitori mai pot lua avansuri în caz când

cursurile cresc, și cari sunt obligați să dea acoperire în caz când cursurile scad.

Controlorul poartă *evidența efectelor grupate după proprietari, evidența dării de circulațiune după efecte și cartea de numeri a efectelor*. Evidența efectelor după proprietari se poartă pe foi mobile anume întocmite, cărora le-am zis *foi de control*. Fiecare partidă își are o foaie corăspunzătoare. Institutul încă are foi despre efectele proprii sub numirea „conto nostro”. Din aceste foi se fac extrase în fiecare lună, cari, natural, trebuie să fie egale cu saldul extrasului din jurnalul efectelor purtat de calculator. Evidența dării de circulațiune se ține în o carte întocmită după prescripțiile oficiale. În fine evidența numerilor efectelor aflătoare la institut se ține în o carte în care efectele sunt grupate după gen și în care numerii curenți și de serie se introduc într'o formă practică (dela mai mici la mai mari, grupați după serii și emisiuni) așa încât la sortări și res-cumpărări să se poată controla ușor dacă și cari efecte s'au cumpărat și trebuie prezentate spre rescumpărare.

În aceste constă manipulația și administrația afacerilor de cassă. Și ca să ne putem face o idee completă și în ceea ce privește controlul ce-l execută directorul va trebui să descriem și contrăriile și încheierile de zi. Sototind însă că aceste vor putea fi și mai bine înțelese numai după ce vom cunoaște întreaga administrație a institutului, trecem mai întâiu la explicarea singuraticilor rami de afaceri.

Ioan I. Lăpădatu.

(Va urma).

Comerțul nostru cu România.

În zilele proxime vor fi în Viena conferințele în cari se va delibera asupra încheierii unei convenții comerciale cu România. Însărcinații statului român sunt deja designați. Ambasadorul României *Principele Ghica* a avut în săptămânile trecute deja o întâlnire mai lungă cu ministrul nostru de externe contele Goluchovski în chestia aceasta.

Iată după „*Neues Pester Journal*” unele date de import și export cu România. Anual România exportează pentru suma de 60 milioane lei: cereale, fructe, produse animale, lemne etc. în Austro-Ungaria. Și trebuie să se noteze că monarhia noastră este pentru România abia a doua țară de export. Exportul nostru în România înainte de războiul vama eră cu preste jumătate mai mare decât întregul import al României. În cei din urmă 5 ani în mediu eră circa 28% în valoare de 75 milioane lei, astfel că România actualmente ocupă în politica de export a monarhiei noastre locul al șaselea.

La exportul nostru *industrial* cu România participă mai intensiv industria noastră textilă și de fier. Cele mai importante articole de deșeu pentru bransa textilă, le constituie mărfurile de bumbac în valoare de aproape 5 milioane, pe urmă mărfurile de lână cu circa 5 $\frac{1}{2}$ milioane cum și articoli de îmbrăcăminte și rufe cu preste 2 $\frac{1}{2}$ milioane; nu mai puțin însemnat este și exportul de mărfuri de in, de țesături de jute și de mărfuri de mătase. Exportul de lână, de bumbac, de diferite soiuri trece preste 3 milioane coroane. De

importantă este piața română pentru monarhia noastră și pentru industria noastră de fer, care a avut în anul 1904 un deșeu în România de aproape 11 mil. coroane. Fer și otel în drugi, tinichele, tuburi făurite din fer, instrumente, unelte agricole etc. formează articoli cei mai importanți pentru export. În anul 1904 s'au adaus în această categorie și arme în cantitate destul de considerabilă. Mai pe urmă s'au exportat mărfuri de metal fine și de cele mai fine pentru mai mult de un milion de coroane. Exportul de mașini și aparate pentru agricultură s'a urcat la circa 5 mil. coroane, iar exportul de capsule de pușcă, de munițiune și de materii explosive s'a urcat aproape la 4 milioane coroane. Nu de mai puțină importantă este România pentru noi în calitatea de importor pentru industria noastră de piele, de sticlă și de porcelan, pentru hârtie și pentru articoli de hârtie, pentru cauciuc și articoli de cauciuc, sirme și gratii cum și pentru anumite sorte de produse chimice. Între materiile brute și auxiliare recordul în exportul nostru îl dau *lemnele* cu aproape 12 $\frac{1}{2}$ milioane coroane, între cari cea mai mare parte sunt lemne de cherestea. Apoi urmează peile și blănille cu 1 $\frac{1}{2}$ milioane, cărbuni și coaks cu 1 milion coroane. De importantă este și exportul nostru de cai, cari atinge aproape cifra de 4 milioane coroane. Cumpărătorul principal este armata română. În fine se poate menționa și exportul nostru de ape minerale în cifra de aproape $\frac{1}{2}$ milion de coroane.

În scopul apărării acestui export important am făcut cu România după războiul vama din 1893 o convenție prin care fără fixarea de tarife ni s'a acordat clauzula „națiunii celei mai favorizate”. Din aceasta se vor putea trage foloase pentru monarhia noastră și în proxima perioadă convențională. Această clauzulă însă nu este suficientă pentru via circulație de schimb, care există între statul nostru și România. Din partea noastră va trebui să se caute încheierea unei *convenții tarifale cu România*.

Eventual s'ar putea ca România să ne facă concesii în direcția aceasta în vederea importantului export al României în monarhia noastră pentru produsele agronomice ale statului vecin.

Ziarul sibiian „*Sieb. D. Tageblatt*” scrie referitor la convenția vama cu România următoarele: „Dela conferențele din Viena nu ajunge nimic în publicitate. Dar din faptul acesta nu s'ar putea face concluzii nefavorabile. Din contră, statul român chiar recent a dovedit față de Austro-Ungaria multă prevenire, când camera României a redus impozitele de import ale tarifului general român pentru mașini agricole și unelte, pentru cai, cărbuni, lână, bumbac. Aceste reduceri sunt de mare folos chiar pentru *interesele noastre de export din Transilvania*. Afară de acestea poate că și conflictul monarhiei noastre cu Sărbia cum și relațiile cu Bulgaria să contribuie ca legăturile comerciale cu România mai curând să fie influențate favorabil decât desavantajos. *Cel puțin presupunerea nu este*

neîntemeiată ca pentru siguranța ce au dovedit-o cele două state mici balcanice să se caute o mai strânsă și durabilă legătură cu statul român mai puternic nu numai în direcție general politică ci și în privința comercială.”

#

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 2 Martie 1906.

Ultimo iarăș a provocat în piața internă de bani cerere mai intensivă, astfel că în zilele din urmă etalonul a arătat mai mult o tendență spre urcare. Înaintările la Banca Austro-Ungară au întrecut cu peste K 50 mil. scadențele, în urma cărei împrejurări rezerva de bancnote libere de contribuțiune a scăzut la circa K 200 mil. În Budapesta sub etalonul oficial peste tot nu se pot obține bani, iar în Viena discountul privat a variat între $4\frac{1}{8}\%$ — $4\frac{1}{4}\%$.

Piețele externe notează: Berlin-ul $3\frac{1}{4}\%$ — $3\frac{3}{8}\%$, Londra $3\frac{3}{7}\%$, Paris-ul $2\frac{5}{8}\%$, pe când în New-York banii continuă a fi scumpi $7\frac{1}{2}\%$ — 8% .

Etalonul oficial al băncilor de emisiune este următorul: Banca Austro-Ungară $4\frac{1}{2}\%$. Banca Națională a României 5% . Banca Imperială Germană 5% . Banca Angliei 4% și Banca Franciei 3% .

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Cassa de păstrare“ (reuniune) în Săliște. Anul 1905, al XXII-lea an de gestiune, l-a încheiat acest institut cu active de K 1.736.742 — cu circa K 127.000 — mai mari decât în 1904, pe când venitul curat arată numai o creștere modestă dela K 19.380 — la K 20.085 —. Ramii principali de afaceri de până acum, Imprumuturile ipotecare și Creditele personale arată mici reduceri față de anul precedent, prezentându-se primele cu K 495.462 — (în 1904 K 511.586 —), iar cele din urmă cu K 342.344 — (în 1904 K 346.194 —) Escontul de cambii din contră s'a sporit dela K 71.929 — la K 156.470 —, va să zică cu mai mult de K 84.500 —. Asemenea au crescut Credit. de cont curent cu circa K 51.000 — în însemnata sumă de K 346.918 — și aceasta probabil în urma contactului mai intim, ce s'a stabilit în anul expirat între acest institut și „Reuniunile sistem Raiffeisen“ de pe teritoriul comitatului Sibiu. Efectele publice continuă a figura în bilanț cu însemnata sumă de K 135.095 — (în 1904 K 132.465 —). La pasive sunt de remarcat creșterea de peste K 110.000 — a Depozitelor spre fructificare, cari se prezintă cu considerabila sumă de K 1.472.316 —. Rezervele sunt la finele anului 1905 de K 95.467 — (în 1904 K 90.037 —) și vor atinge cu dotațiunea anului curent suma de K 100.000; afară de aceasta se pune bază la un Fond special de rezervă cu K 1.103.51. Fondul de binefaceri se cifrează cu K 50.110 — față de K 48.073 — în 1904, iar Fondul spital public s'a sporit dela K 20.606 — la K 24.394 — și va atinge cu dotațiunea anului curent suma de K 27.094 —. Venitul brut s'a urcat la K 103.740 — cu circa K 3.000 — mai mult decât în 1904.

Asupra distribuirii profitului net direcțiunea prezintă adunării generale convocată pe 11 Martie a. c. următoarea propunere:

Conform §-ului 8 din statutele reuniunii să se detragă înainte de toate asupra capitalului societar de

K 26.000 —, 5% adică K 1.300 —. Restul de K 18.785·18 să se distribuie în modul următor: 20% membrilor ca dividendă K 3.757·04 30% fondului de rez. K 5.635·55, 45% fond. de binefaceri K 8.453·33, 5% tantiemă pentru oficialii reuniunii K 939·26.

După această distribuire din cuota destinată pentru fondul de rezervă de K 5.635·55, va intra în senzul §-ului 3 din statutele reuniunii suma de K 4.532·14, în fondul general de rezervă și-l va întregi pe acesta la K 100.000 —, iar restul de K 1.103·51, intră și pune bază la crearea fondului special de rezervă.

Cuota menită pentru fondul de binefaceri de K 8.453·33, se împarte conform regulamentului despre administrarea lui, în modul următor:

A $\frac{1}{5}$ parte din cuotă, adică K 1.690·67, intră și sporește capitalul inatacabil al fondului de binefaceri la suma de K 51.800·71. Restul cotei de K 6.762·66, se distribuie, și anume: 40% pentru fondul spitalului public în Săliște K 2.705·06, 20% pentru fondul cultural al bisericei din Săliște K 1.352·53, 20% pentru fondul grădinei de altoi K 1.352·53, 20% pentru ajutoare de natură filantr. K 1.352·54.

Dividenda pro 1905. Membrii reuniunii vor primi odată câte 5% interese, adică câte K 10 — iar din cuota de K 3.757·04 vor mai primi câte K 28 —, astfel dividendă pro 1905 va fi de K 38 — iar restul cotei de K 117·04 va intra în senzul §-ului 3, litera b) din statute în fondul special de rezervă.

*

„Cassa de păstrare“, societate pe acții în Mercuria și-a încheiat al VIII-lea an de gestiune, 1905, cu active totale de K 871.717 — (în 1904 K 695.846 —) și cu un profit curat de K 11.486 — față de K 10.646 — în anul precedent. Ca și în trecut, institutul acesta a cultivat și în 1905 în măsură mai mare ramii Imprum. ipot. și Imprum. pe oblig. cu caventați. Cele dintăiu arată starea de K 202.306 — față de K 170.746 — în 1904, iar cele din urmă s'au sporit cu K 16.000 — la K 267.260 —. O creștere însemnată de K 82.000 — prezintă și Conturile curente (starea K 113.744 —). În anul 1904 institutul acesta a hotărît duplicarea capitalului societar prin o nouă emisiune de acții. Conform bilanțului ultim capitalul de a II-a emisiune este deplin vărsat și astfel capitalul societar se prezintă cu starea de K 128.000 —. Fondul de rezervă încă s'a sporit cu circa K 7.000 — la K 34.868 —, asemenea Depozitele spre fruct. cu însemnata sumă de K 146.000 — la K 679.065 —. Beneficiul net de K 11.486 — este în creștere față de 1904 cu K 840 —, iar Venitul brut a atins suma de K 56.041 — (în 1904 K 43.018 —).

Adunarea generală este convocată pe 25 Martie a. c. când vor fi a se alege și doi membri în direcțiune și întreg comitetul de supraveghiere pe un an.

*

„Chiorana“, institut de credit și de economii, societate pe acții în Șomcuta-mare. Al V-lea an de gestiune l-a încheiat acest institut cu active totale de K 629.581 —, mai mult decât în 1904 cu K 171.565 —. Cea mai considerabilă creștere față de 1904 o arată Escontul, anume dela K 368.880 — la K 503.573 —, din care sumă sunt cu acop. ipot. K 179.563 — iar reescontate K 190.972 —. Aceasta din urmă poziție este în creștere față de 1904 cu K 91.848 —. Asemenea s'au sporit cu K 33.843 — și Imprumuturile ipotecare (starea K 111.808 —). Dintre pasive au crescut Depozitele spre fructificare cu K 65.529 — la K 287.655 —, iar Rezervele se prezintă față de K 13.096 — din 1904 cu K 20.103 — o sumă care reprezintă $\frac{1}{5}$ parte a capitalului societar. Cu dota-

ținea anului curent Rezervele se urcă la K 26,242.—; pe lângă acestea mai are institutul acesta și un Fond de penziune de K 3 928.— (cu dotațiunea actuală K 4.928.—). Venitul brut al anului 1905 a fost de K 53,216.— (în 1904 K 42,626.—), iar câștigul curat s'a urcat față de anul trecut, cu K 319 92 la K 14,113 35.

Asupra distribuirii acestui câștig direcțiunea prezintă adunării generale convocată pe 17 Martie a. c. următoarea propunere:

Acționarilor să li-se dea 5% interese după capitalul societar de K 100,000.— ca dividendă K 5,000.—. 20% fondului de rezervă K 1,822 66. Fondului de penziune K 1,000.—. Fondului cultural K 182 26. Fondului special de rezervă K 100.—. Supradotarea fondului general de rezervă K 4.217 34. Supradividendă acționarilor K 1,000.—. Pentru scopuri filantropice culturale K 670.— anume: Ajutor bisericii gr.-cat. din Baia-mare K 200.—. Ajutor bisericii gr. cat. din Aiud K 50.—. Ajutor școlii gr.-cat. din Șomecuta-mare K 100.—. Fondului pentru pictarea bisericii din Șomecuta-mare K 150.—. Reuniunii de cântări a plugarilor români din Șomecuta-mare K 50.—. Pentru masa studenților dela gimnaziul din Năseud K 50.—. Pentru masa studenților academici din Cluj K 40.—. Remunerațiune practicantului K 60.—. Remunerațiune servitorului K 30.—. La dispozițiunea directorului executiv pentru scopuri de binefacere K 31 09.

„*Corvineana*“, institut de credit și de economii, societate pe acții în Hunedoara și-a ținut adunarea generală la 11 Februarie st. n. 1906 sub prezidiul dlui Dominic Rațiu, fiind notar dl Valeriu Beșan, iar verificători ai procesului verbal domnii Petru Nicoară și Mihail Rimbaș. Prezenți au fost 37 acționari, reprezentând 562 acțiuni cu 562 voturi.

Profitul net de K 24,744 92 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 8,400.—. Fondului de rezervă K 4,467 23. Scopuri filantropice culturale K 849 79. Tantieme direcțiunii, comitetului de supraveghiere și funcționarilor K 6,904 59. Fondului de garanție K 3,076 69. Remunerațiuni K 920.—. La dispozițiunea directorului executiv K 126 63.

Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a împărțit cum urmează: Bisericii gr. or. române din Hunedoara K 80.—. Bisericii gr.-or. române din Sâncraiu K 30.—. Bisericii gr.-or. române din Batiz K 40.—. Bisericii gr.-or. române din Petreni K 30.—. Bisericii gr. catolice române din Hunedoara K 40.—. Școlii gr.-or. române din Hunedoara K 260.—. Reuniunii femeilor române din Hunedoara K 146 07. Asociațiunii, Sibiu K 70.—. Mesei studenților dela gimnaziul gr. or. român din Brașov K 30.—. Delegațiunii băncilor române din Sibiu 123 72.

Dividenda s'a fixat cu 12% = K 12.— de cupon și se plătește cu începere dela 12 Februarie 1906.

În direcțiune s'au reales d-nii: Simion Chirca și George Popoviciu cu mandat de 3 ani. Cassar s'a ales dl Buda Bela cu mandat de 2 ani. În comitetul de supraveghiere s'au reales d-nii Dominic Rațiu, Ioan Tath și Eduard Toth și s'a ales Nicolae Rimbaș senior, toți cu mandat de 3 ani.

„*Grănițerul*“ institut de credit și de economii, soc. pe acții în H.-Dobra. Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 17 Februarie 1906 sub prezidiul dlui Sebastian Olariu, fiind notar dl Lazar Vraciu iar verificători ai procesului verbal d-nii Adam Leșnican și Iosif Morariu. Prezenți au fost 42 acționari, reprezentând 738 acțiuni cu 738 voturi.

Profitul net de K 22,181 26 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 9,900.—. Fondul de rezervă K 11,781 26. Scopuri filantropice-culturale K 500.—.

Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a împărțit cum urmează: Școlii tractuale române din Dobra K 150.—. Fondului protopresbiteral din Dobra K 50.—. Reuniunii pompierilor voluntari din Dobra K 50.—. Bisericii din Lăpușnic K 50.—. Mesei studenților din Brad K 30.—. Mesei studenților din Brașov K 30.—. Mesei studenților din Blaj K 30.—. Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei K 30.—. La dispozițiunea direcțiunii K 80.—.

Dividenda s'a fixat cu 9% = K 9 de cupon și se plătește cu începere dela 17 Februarie c.

În direcțiune s'au ales d-nii Adam Leșnican, Dr. Laurențiu Petric și Emanuil Șuiaga.

„*Hățegana*“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Hățeg și-a convocat a VI-a adunare generală pe 10 Martie a. c.; între obiectele dela ordinea de zi sunt și următoarele mai importante: alegerea prezidentului societății; alegerea a 3 membri în direcțiune pe 3 ani; alegerea a 5 membri în comitetul de supraveghiere pe 3 ani și modificarea ș-lui 41 din statute. Bilanțul pe 1905 publicat între anunțurile numărului nostru ultim, se încheie cu active totale de K 1,023,348.—, față de K 891,364.— în 1904, cu un venit brut de K 86,400.— (în 1904 K 82,863.—) și un beneficiu net de K 25,184.— aproape neschimbat ca și în anul precedent. Creșterea activelor se datorește în cea mai mare parte creșterii Escontului cu circa K 51,000.— la K 824,053.— și desvoltării Imprum. cu obligațiuni dela K 19,178.— la K 86,891.—. Efectele proprii și Edificiile proprii sunt neschimbate cu aceiaș sumă, ca și în bilanțul precedent: K 19,885.— resp. K 55,004.—. Interesele restante sunt în creștere față de 1904 cu circa K 3,100.— (starea K 7,268.—). Dintre pozițiile pasive cea mai considerabilă creștere o prezintă Reescontul, dela K 38,115.— la K 139,369.— pe când Depozitele spre fructificare s'au înmulțit numai cu modesta sumă de circa K 12,000 la K 585,836.— și Rezervele cu circa K 7,000 la K 34,907. Între veniturile „Contului Profit și Pierdere“ figurează la acest institut pe lângă „Proviziuni“ și o poziție „Accesorii“ cu K 2327 61, care este o expresiune neobicinuită în bilanțuri și neclară. Asemenea „Schimb“ sub care se înțelege probabil „Câștigul la monete“.

„*Porumbăceana*“, casă de economii, soc. pe acții în Porumbacul-inferior și-a încheiat bilanțul pe al V-lea an de gestiune cu active totale de K 299,890.— (în 1904 K 216,400.—) și cu un profit net de K 8,783.—, cu circa K 2,000.— mai mare decât în anul precedent. Ramul principal de afaceri Escontul se prezintă cu K 253,228.—, fiind în creștere față de 1904 cu circa K 62,000.—; Imprum. pe obligațiuni cu cavenți s'au redus ceva dela K 16,742.— la K 14,576.— și ca ram nou de afaceri vedem între active Imprumaturile ipotecare cu K 25,906.—. Fondul de rezervă de K 3,025.— dela finele anului 1904, deși dotat din profitul anului 1904 numai cu K 3,192.—, totuș s'a urcat până la finele anului 1905 la suma de K 9,679.—. Depozitele spre fructificare încă arată o frumoasă creștere de circa K 47,000.— la K 206,555.—. Reescontul, care a lipsit în 1904 total din bilanț se prezintă la finele anului 1905 cu K 29 636.—. Venitul brut al anului 1905 a fost K 26,123.— cu circa K 8,000.— mai mare decât în 1904.

Adunarea gen. este convocată pe 11 Martie a. c.

„Sătmăreana“, institut de credit și economii, soc. pe acții în Seini. Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 14 Februarie 1906 sub prezidiul dlui George Pop de Băsești, fiind notari dnii George Achim și Iuliu Demeter, iar verificători ai procesului verbal dnii Dr. Ioan Tătar și George Șuta. Prezenți au fost 30 acționari, reprezentând 347 acțiuni cu 242 voturi.

Profitul net de K 34,942-96 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 12,000.—. Fondului de rezervă K 13,715-64. Scopuri filantropice culturale K 1,241-05. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 5.237-99. Fondul de penziuni al funcționarilor K 2.748-28.

Suma de K 1,241-05 destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a împărțit cum urmează: Fondul cultural al institutului K 335-32. Asociațiunea pentru fondul băncilor K 100.—. Agenturei din Seini a „Asociațiunii“ K 50.—. Reuniunii locale pentru vestiminte la școlarii săraci K 20.—. Prenumărari de ziare K 145-60. Gavrilă Oșan, jurist, ca ajutor K 100.—. Mesei universitarilor români Cluj K 50.—. Școlaii din Seini K 100.—. Bisericei din Baia-mare K 50.—. Bisericei din Aiud K 50.—. La dispoziția direcțiunii K 240-13.

Dividenda s'a fixat cu 6% = K 12 de cupon și se plătește cu începere dela 15 Februarie a. c.

În direcțiune s'au ales dnii George Șuta (reales) și Iosif Pop, jude de tribunal în penziune, proprietar în Ilba, iar în comitetul de supraveghiere dnii Gavrilă Lazar, Augustin Fași, Romul Marchiș, Dominic Rațiu și Simeon Anderco.

S'au modificat totodată unii §§-i din statute cu scop de a reduce speșele de manipulare. Cu dotațiunea anului curent Rezervele acestui institut se urcă la K 67,419.— și Fondul de penziune la K 17,642.—. Revirementul cassei a fost în 1905 K 5.553,172.—, iar revirementul total K 8.243,828, cu K 1.683,386.— mai mare decât în 1904.

„Timișana“, institut de credit și de economii, societate pe acții în Timișoara și-a ținut adunarea generală la 14 Februarie 1906 sub prezidiul dlui Petru Ionașiu, fiind notar dl Stelian Russu, iar verificători ai procesului verbal d-nii Gavriil Sălăgian și Ioan Pepa; Prezenți au fost 22 acționari, reprezentând 610 acțiuni cu 178 voturi.

Profitul net de K 81,025-19 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 33 600.—. Fondul de rezervă K 20,000.—. Scopuri filantropice-culturale K 2.500.—. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 5,678-97. Tantieme directorului executiv K 1,548-81. Tantieme funcționarilor K 2,065-08 Tantieme funcționarilor fără drept de tantiemă și servit. K 792-24. Fondului special de rezervă K 5000.—. Fondului de penziune K 4,000.—. Fondului pentru diferența de curs K 200.—. Delegațiunii băncilor române K 398-13.

Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a împărțit cum urmează: K 2000.— pentru fondul înființândei episcopii gr. or. române din Timișoara. K 500.— pentru mai multe școli confesionale.

Dividenda s'a fixat cu 6% = K 12 de cupon și se plătește cu începere dela 15 Februarie 1906.

În direcțiune s'au ales pe un nou period de 6 ani dnul Petru Ionașiu, iar în locul decedatului Paul Tempea a fost ales, pe restul periodului de 3 ani, dnul Romulus Cărăbașiu

Din raportul anual al acestui institut mai relevăm, că în cursul anului 1905 a deschis în Toracul-mic,

pentru această comună și pentru Toracul-mare, o *Expozitură*, iar în stațiunea balneară *Buziaș* o *Filială* cari ambele au lucrat până acum cu rezultat satisfăcător.

Revirementul cassei acestui institut a atins în 1905 suma de K 37.025,271.—.

*

„Victoria“, institut de credit și de economii, societate pe acții în Arad De când cu urcarea capitalului său la suma de K 1.200,000 institutul acesta a ajuns a fi, în ce privește fondul societar, egal cu „Albina“, iar ce se atinge de mărimea rezervelor ocupă azi chiar locul *prim* între institutele noastre de bani. În proporție cu creșterea fondurilor sale proprii, cari conform ultimului bilanț s'au cifrat cu K 1.971,273.— (K 1.200,000 capital soc. întreg vărsat și K 771,273.— Rezerve) au luat avânt și singuraticii rami de afaceri ai acestui institut. Anume Escontul a crescut cu circa K 1.500,000.— la considerabila sumă de K 7.705,891.— (din care sumă sunt reescontate K 2.355.279.—) iar Imprum. ipototecare, al doilea ram de afaceri mai însemnat, cu circa K 200,000 la K 1.239,806.—. Efectele publice, cari înainte de aceasta cu 3 ani lipseau încă cu totul din bilanțul acestui institut, se prezintă acum cu însemnata sumă de K 490,000.— (ca și în 1904) o dovadă și aceasta a progresului pe calea consolidării. Realități proprii posedă „Victoria“ la finea anului 1905 în valoare de K 185,153.— — față de 1904 de circa K 18,000.—. Interesele tranzitoare restante se cifrează cu neînsemnata sumă de K 5,928.—. Preste tot activele de K 9.886,266.— sunt mai mari decât în anul precedent cu circa K 1.600,000.—. Dintre pasive mai prezintă schimbări mai mari față de trecut Depozitele spre fructificare, cari s'au redus cu circa K 333,000.— la K 5.171,879.—; din contră a crescut Fondul de penziune dela K 76,103.— la K 86.046.—, iar Interesele tranzit. anticipate, deși interesele încasate sau redus cu circa K 6000.— la K 490.540.— sunt prezentate cu considerabila sumă de aproape K 103,000.— (în 1904 K 93,364.—). Venitul brut de K 530,522.— arată o mică urcare de circa K 7000.— pe când profitul net a crescut dela K 120.770.— la K 147,678.—, va să zică cu aproape K 27.000.—.

Adunarea generală a fost convocată, precum am anunțat în Nr. nostru ultim, pe 25 Februarie a. c.; asupra hotărârilor luate ne lipsesc până acum știri mai deaproape.

*

Adunări generale au convocat respect. ținut următoarele institute de bani:

- 21 Ianuarie a. c. „Greoviceana“ în Greovaț.
- 22 Ianuarie a. c. „Banca populară“ în Dej.
- 23 Ianuarie a. c. „Bănățana“ în Bucovăț.
- 1 Februarie a. c. „Detunată“ în Bucium.
- 5 Februarie a. c. „Nera“ în Bozovici.
- „Țibleșana“ în Caianol-mic.
- 8 Februarie a. c. „Coroana“ în Timișoara.
- 11 Februarie a. c. „Corvineana“ în Hunedoara.
- „Zărândeana“ în Băița.
- 12 Februarie a. c. „Săcana“ în Sacul.
- „Asociațiunea de economii și ajutor“ în Ghiroc.
- 14 Februarie a. c. „Sătmăreana“ în Seini.
- „Timișana“ în Timișoara.
- 15 Februarie a. c. „Mielul“ în Poiana.
- 17 Februarie a. c. „Grănițerul“ în H.-Dobra.
- „Ulpiana“ în Grădiște.
- 18 Februarie a. c. „Armonia“ în Cincu-mare.
- „Beregšana“ în Beregseu.
- „Cassa de păstrare“ în Sasca-montană.

„Cordiana“ în Fofeldea.
„Cugiereana“ în Cudzsir.
„Schinteia“ în Tăure.
19 Februarie a. c. „Păstorul“ în Timișoara.
20 Februarie a. c. „Riureana“ în Capolnoc-Mănăștur.
„Jiana“ în Petroșeni.
„Monoreana“ în Monor.
22 Februarie a. c. „Geogeană“ în Geoagiu.
„Bihoreana“ în Oradea-mare.
„Concordia“ în Ozora-Uzdin.
„Coroana“ în Bistrița.
„Lipovana“ în Lipova.
„Luceafărul“ în Vârșeț.
24 Februarie a. c. „Arieșana“ în Turda.
„Buna“ în Feleacul-săsesc.
„Sălăgiana“ în Jibou.
25 Februarie a. c. „Bocșana“ în Bocșa-montană.
„Dunăreana“ în T.-Cuvin
„Isvorul“ în Sângeorgiul-român.
„Mercur“ în Năsăud.
„Sentinela“ în Satul-nou.
„Victoria“ în Arad.
26 Februarie a. c. „Poporul“ în Lugoj.
„Ciacovana“ în Ciacova.
„Someșana“ în Dej.
27 Februarie a. c. „Economia“ în Cohalm.
28 Februarie a. c. „Steaua“ în Román-Petre.
1 Martie a. c. „Oraviciana“ în Oravița.
„Făgetana“ în Făget.
3 Martie a. c. „Zlăgneana“ în Zlagna.
4 Martie a. c. „Creditul“ în Zernești.
„Ligediana“ în Liget.
5 Martie a. c. „Murășana“ în Reghin.
„Berzovia“ în Jidovin.
6 Martie a. c. „Sebeșana“ în Sas-Sebes.
7 Martie a. c. „Iulia“ în Alba-Iulia.
8 Martie a. c. „Chiseteiana“ în Chiseteu.
„Parsimonia“ în Bran.
10 Martie a. c. „Racoțana“ în Șeica-mare.
„Avrigiana“ în Avrig.
„Hațiegana“ în Hațieg.
11 Martie a. c. „Cassa de păstrare“ în Săliște.
„Agricola“ în Elica-română.
„Crișana“ în Brad.
„Porumbăceana“ în Porumbacul-inferior.
12 Martie a. c. „Bistrițana“ în Bistrița.
13 Martie a. c. „Doina“ în Cămpeni.
15 Martie a. c. „Auraria“ în Abrud.
„Unirea“ în Vad.
17 Martie a. c. „Chiorana“ în Șomcuta-mare.
„Vlădeasa“ în B.-Huedin.
18 Martie a. c. „Aurora“ în Năsăud.
„Târnavăana“ în Sighișoara.
19 Martie a. c. „Silvania“ în Șimleul-Silvaniei.
20 Martie a. c. „Fortuna“ în Rodna-veche.
„Furnica“ în Făgăraș.
24 Martie a. c. „Albina“ în Sibiiu.
„Economul“ în Cluj.
25 Martie a. c. „Cassa de păstrare“ în Mercurea.
19 Aprilie a. c. „Olteana“ în Viștea-inferioară.

Dividenda băncilor noastre pe anul 1905.

	Dividenda de cupon		Scadența	
	°/o	K f		
„Arieșana“	7	7—	15 Maiu	1906.
„Armonia“	8	8—	18 Februarie	„
„Bihoreana“	6	12—	22 „	„
„Concordia“, Uzdin	8	8—	23 „	„

	Dividenda de cupon		Scadența	
	°/o	K f		
„Cordiana“	9	9—	18 Februarie	1906
„Coroana“, Timișoara	5	250	8 „	„
„Corvineana“	12	12—	12 „	„
„Detunata“	8	4—	1 „	„
„Dunăreana“	5	5—	26 „	„
„Economia“, Cohalm	6	6—	27 „	„
„Făgetana“	6	12—	1 Martie	„
„Fortuna“	9	450	1 Maiu	„
„Grănițerul“	9	9—	17 Februarie	„
„Jiana“	5	250	1 Martie	„
„Lipovana“	9	18—	22 Februarie	„
„Luceafărul“	7	7—	22 „	„
„Mielul“	10	10—	15 „	„
„Patria“	15	30—	14 „	„
„Plugariul“	8	8—	22 „	„
„Sătmăreana“	6	12—	15 „	„
„Schinteia“	10	5—	1 Iulie	„
„Sălăgeana“	6	6—	24 Februarie	„
„Sentinela“	8	8—	25 „	„
„Someșana“	8	16—	1 Martie	„
„Tibleşana“	8	4—	5 Februarie	„
„Timișana“	6	12—	15 „	„
„Ulpiana“	6	3—	1 Maiu	„
„Victoria“	9	18—	25 Februarie	„
„Zărândeana“	10	10—	11 „	„

CRONICA.

Răspuns la o „Intimpinare“. Din incidentul unui „Concurs“ publicat de una din băncile noastre pentru ocuparea postului de contabil, în care între alte emolumente ale candidatului se enumerau și taxele de intabulare, ce le va fixa direcțiunea, — un avocat român (numele nu împoartă) „care se interesează de mersul bun și renumele bun al tuturor institutelor noastre de bani“ a aflat de bine a-și ridică glasul asupra acestei chestiuni în forma unei „Intimpinări“ publicate în unul din ziarele noastre cotidiene. În aceasta „Intimpinare“ numitul avocat pune întrebarea, că oare să nu se afle în direcțiunea institutului din chestiune nici un membru, care să știe, că nici institutul însuși și nici contabilul lui ca atare nu sunt îndreptățiți a lua dela clienții lor oarecari taxe de intabulări, căci vin în conflict cu dispozițiile legii avocațiale referitoare la „advocații clandestini“? (Winkelschreiber-i). Susține mai departe că taxe pentru aceste înaintate la judecătoria pot lua numai avocații și notarii publici — și în urma unei ordonanțe arbitrate a fostului ministru Tisza — și notarii comunali și cercuali.

Nu ne sunt cunoscute motivele, cari au putut indemnă pe numitul domn avocat român la scrierea „Intimpinării“ sale, credem însă că aserțiunile sale de mai sus sunt absolut eronate. Pentrucă suntem convinși, că nu se va afla în întreaga țară for judecătorească, care, faptul, că un institut de bani pentru înlesnirea clientelei, se îngrijește însuși de intabularea pretenziunilor sale, să-l califice drept o „ocupație clandestină“ (Winkelschreiberei), chiar când pentru lucrările acelea s'ar lua oarecari taxe, cari de altcun nu trebuie necondiționat încasate sub acest titlu, ci se pot percepe d. ex și sub titlul de „Provizioni“ ori altul potrivit și admis în practica băncilor. Precum la încheierea unui contract asupra unui imobil, actul însuși îl poate compune și înaintă la locurile competente de oricare dintre părțile contractante, tot astfel și

la contractarea unui împrumut cu intabulare, intabularea o poate efectua fie debitorul, fie creditorul, căci la autoritățile cărților funduare, așa știm, poate înainta cereri ori și cine, fără intervențiune advocațională. Și aceasta o și fac cele mai multe bănci nu numai românești, ci și străine, reducând astfel în mod simțitor cheltuielile, împreună cu contractarea împrumuturilor, pentru că în arareori „advocații și alți autorizați la înaintarea de cereri la judecătoria”, iau dela clienți taxe exagerate, ce nu stau în nici o proporție cu munca prestată. Eftinirea împrumuturilor este deci scopul urmărit de băncile române, când ele însele fac intabulările pentru clienții lor, iar aceasta numai po-tență poate „bunul lor renume”.

Ce privește textul „Concursului”, care a provocat „Intimpinarea” cu care ne ocupăm, avem de observat, că eră de ajuns a indică sub punct 3: „Alte venituri ce le va fixa direcțiunea”, fără a circumscrie mai aproape natura acelor venituri. Mai departe vedem între emolumente și „Dividendu statutară” cuvânt, confundat probabil cu „Tantiema statutară”.

SUMAR.

Studii practice de bancă. — Comerțul nostru cu România. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: „Cassa de păstrare”, în Săliște, „Cassa de păstrare” în Mercurea, „Chiorana”, „Corvineana”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Porumbăceana”, „Sătmăreana”, „Timișana”, „Victoria”, Adunări generale. — Dividenda băncilor noastre pe anul 1905. — *Cronică*: Răspuns la o „Intimpinare”.

„CIACOVANA”,
institut de credit și economii, soc. pe acții în Ciacova.

AVIS.

Direcțiunea institutului de credit și economii, societate pe acții „Ciacovana”, în senzul dispozițiilor statutare, pe aceasta cale somează pe domnii proprietari ai acțiunilor Nr. 502—506, 507—511, 512—516, 517—521, 687—688, 692—694, 863—868, 869—870, 871—872, 873—874, 875, 876, 877—886 și 887, ca să binevoiască, conform provocărilor trimise recomandat la adresa D-lor, a solvi în decurs de 30 de zile dela publicarea prezentului avis — ratele restante după capitalul de acții, căci altcum sumele solvite până acum — vor trece în favorul fondului de rezervă al institutului, iar acțiunile se declară de nimicite, pe baza acestei încu-noștiințări.

Ciacova, în 1 Martie st. n. 1906.

Direcțiunea.

Bursa de București.

Cursul din 27 Februarie 1906.

	vinde Lei	
Renta amort. 1881 de 5%	—	
„ „ 1892 5%	—	
„ „ 274 mil. 4%	95	
„ „ 1898 4%	93 ³ / ₄	
Fonciare rurale 5%	102 ¹ / ₈	
„ „ 4%	94 ¹ / ₂	
Seris. fonc. urb. București 5%	98 ³ / ₄	
„ „ Iași	95 ³ / ₄	

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 28 Februarie 1906.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpsta vinde
	Datoria publică comună.	v cor	p. 100 k
4	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov.,	100-15	100-25
4-2	„ „ arg. Febr. Aug.	100-10	101-25
5	Losuri din 1860 à fl. 500— „ 20% dare	160—	161-50
5	„ „ 1860 à fl. 100— „ 20% „	197-50	199—
—	„ „ 1864 à fl. 100— „	290—	293—
	Datoria publică austriacă.		
1	Renta austr. aur., scut. de dare	118-25	118-50
4	„ „ Cor.	100-25	100-50
3 ¹ / ₂	„ „ de invest.	91-45	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur., ... scut. de dare	113-80	114-25
4	„ „ Cor. . . . . „ „	95-30	95-60
3 ¹ / ₂	„ „ „ „ „ „	86-35	86-75
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl. „ „	218—	217—
4	„ p. regul. Tisei . . . . . sc. de dare	161—	165—
1 ¹ / ₂	Oblig. de regalii croat-slav.	102—	102—
3	Impr. p. regul. Porților de fier	80-10	80-25
4	Oblig. rurale croato-slavone	—	97-50
4	„ „ ungare	96-55	97—
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularizarea Dunării, à 100 fl.	272—	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	97-80	98-50
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	104-15	—
4 ¹ / ₂	„ „ „ „ Budapesta	96-20	95-50
2	„ „ sêrbesti à 100 fr.	108—	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	150-50	—
—	Impr. bulgar 1889	120-40	120-50
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	100-20	—
3	„ „ „ „ cu premii, 1880	301-40	—
4	Banca austro-ungară 50 ani	101-50	101-15
4	„ „ „ „ 50 ani	—	101-55
4 ¹ / ₂	Banca com. ung. Pesta	101—	101—
4	„ „ „ „ „ „	98-50	98-50
4 ¹ / ₂	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	107-50	107-85
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50 ¹ / ₂ ani	100—	101—
4	„ „ I Casse de păstr. patriot., Pesta	98-25	98-50
4	Inst. de credit fonciar ungar	99—	99-25
3 ¹ / ₂	„ „ „ „ „ „	98-60	89—
4 ¹ / ₂	Banca hipotecară ungară	100-30	101—
4	„ „ „ „ „ „	100-40	98-25
4	„ „ „ „ „ „	267—	136—
4 ⁰ / ₁₀	Cassa de păstrare regn. Pesta 50 ani	—	98-75
5	„ Albina”, Sibiu	—	101-50
4 ¹ / ₂	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	101-50
5	„ „ „ Brașov	—	103-50
4 ¹ / ₂	„ „ „ „ „ „	—	102—
4 ¹ / ₂	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	101—
4	„ „ „ „ „ „ VII.	—	98-50
	Lozuri.		
	Basilica, à fl. 5—	—	27—
	Credit, à fl. 100—	484—	487—
	Clary, à fl. 40— v. c.	155—	—
	Buda, à fl. 40—	174—	178—
	Pálffy, à fl. 40—	181—	189—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	53-50	55-50
	„ „ ungară, à fl. 5—	34-75	34-50
	Rudolf, à fl. 10—	64—	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	219—	—
	Salzburg, à fl. 20—	77-50	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	—	—
	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	12—
	„Jó sziv”, à K. 4—	—	12—
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung	11-39	11-43
	„ c. reg.	11-34	11-38
	Napoleon'd'or (20 frei sau 8 fl. aur)	19-13	19-15
	20 Marce germ. aur	23-56	23-56
	Ruble rusești de hârtie per bucată	—	2-52
	Bilete germ. 100 M.	117-52	117-60
	„ franc. 100 Fr.	—	95-92
	„ ital. 100 Lire	95-95	95-92
	Ruble, bilete, 100	251-75	—
	Lei românești, 100	—	94-95

„FORTUNA“, institut de credit și economii, soc. pe acțiuni în Rodna-veche.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii, societate pe acții „Fortuna“ sunt invitați în senzul §-lui 21 din statutele institutului la a

XXII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 20 Martie 1906 st. n. la 9 oare a. m. în localitatea institutului. Dacă din lipsa voturilor prescrise nu s'ar putea ține adunarea la termenul de sus, prin aceasta se convoacă la o altă adunare generală ordinară în același local pe 27 Martie 1906 st. n. la 9 oare a. m.

Obiectele:

1. Esmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal luat în adunarea generală.
2. Raportul direcțiunii și al conziliului de supraveghiere despre gestiunea anului 1905.
3. Aprobarea bilanțului și decidera asupra distribuirii profitului curat și darea absolutului.
4. Ocuparea posturilor de contabil-controlor și a cassarului.
5. Alegerea membrilor din conziliul de supraveghiere.
6. Diverse propuneri înscuțate în scris cu 48 oare înainte de ținerea adunării generale la direcțiune.

Rodna-veche, la 19 Februarie 1906.

Direcțiunea.

ACTIVE.	Bilanț cu 31 Decemvrie 1905.		PASIVE.		
	K	f			
Cassa în numărar	5,343	87	Capital social	40,000	—
Imprumuturi ipotecare	105,833	87	Depuneri spre fructificare	206,265	94
Imprumuturi pe obligații	76,210	15	Imprumuturi proprii	37,307	—
Cambii escontate	137,678	48	Reescont	80,700	50
Anticipațiuni	1,019	04	Fondul de rezervă	24,573	14
Interese tranzitoare	5,207	51	Fondul special de rezervă	402	85
Spese restituibile	170	25	Rezerva fondului de clădire	1,265	58
Edificiul institutului	40,498	82	Dividenda neridicată	151	82
Efectele fondului de rezervă	1,740	—	Profit	4,818	27
Efecte proprii	6,000	—			
Diverse conturi debitoare	14,794	01			
Mobilier	1,099	—			
după amortizare	109	90			
	395,485-10			395,485-10	

Debit.	Contul Profit și Pierdere.		Credit.		
	K	f			
Interese:			Interese:		
după depuneri spre fructificare	11,725	12	dela imprumuturi ipotecare	8,372	76
„ fondurile proprii	1,519	29	dela imprumuturi pe obligați	5,911	72
„ reescont	4,618	18	dela escont	11,151	20
„ imprumuturi proprii	2,322	27	Proviziune	6,368	52
Dări:		20,184-86	Interese de întârziere	519	12
directe	1,460	42	Diverse	1,888	—
10% după interese de depuneri	1,173	41	Interese de efecte	524	40
competință de timbru	38	46	Chirie	400	—
Salare	4,998	80			
Spese generale și de birou	1,148	22			
Amortizare de mobilier	109	90			
Chirie	800	—			
Diverse	403	38			
Profit	4,818	27			
	35,135-72			35,135-72	

Rodna-veche, la 31 Decemvrie 1905.

Ioan Issip m. p., director executiv.

Valentin Drăgan m. p., contabil.

Direcțiunea:

Pamfilu Grapini m. p., președ. instit.
Zagyva Mihály m. p.

Ioan Issip m. p.

Dr. Andrei Monda m. p.

Dr. Ioan Mălăiu m. p.

Nicolau Mureșan m. p., secretar.

S'a revăzut și aflat în conzonanță cu cărțile principale și auxiliare duse în ordine deplină.

Rodna-veche, la 19 Februarie 1906.

Comitetul de supraveghiere:

Nr. 46 (1—1)

Leontin Pop m. p.

Cosma Cotul m. p.

Silvestru Mureșianu m. p.

„SILVANIA“ institut de credit și economii, soc. pe acțiuni în Șimleul-Silvaniei.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „Silvania“, societate pe acțiuni, în virtutea §-lui 29 din statute se invită la a

XVIII-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în Șimleul-Silvaniei la 19 Martie st. n. 1906 înainte de amiază la 10 oare, în localitatea institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt :

1. Raportul anual al direcțiunii.
2. Raportul comitetului de reviziune asupra computului anual, al bilanțului și a propunerilor pentru împărțirea profitului.
3. Stabilirea bilanțului anual și fixarea dividendelor.
4. Determinarea scopului, spre care este a se întrebuiți suma provăzută în §. 99 p. f.
5. Alegerea alor 6 membri în direcțiune și alor 6 membri în comitetul de supraveghiere.
6. Fixarea prețului marcelor de prezență și a onorarelor-plată.
7. Eventuale propuneri.
8. Exmiterea alor 3 membri pentru verificarea procesului verbal.

Nr. 47 (1—1).

Șimleul-Silvaniei, în 21 Februarie 1906.

Direcțiunea.

Activa.		Bilanțul cu 31 Decembrie 1905.		Pasiva.	
		K	f		
Casa în număr	18,699 21			Capital social	300,000—
Timbre la cassă	1,906 92	20,606	13	Fondul de rezervă	260,302—
Cambii de bancă escontate		1,960,024	42	Fondul de penziune	26,619 67
Cont curent		325,868	17	Fondul cultural	2,169 84
Imprumuturi pe ipotecă		678,755	07	Depuneri pentru fructificare	1,767,045 81
Imprumuturi pe obligațiuni		55,800	74	Cambii de bancă reescontate	885,292 09
Imprumuturi pe amanete		1,440—		Interese trans. anticipate	37,527 98
Efecte		122,231	13	Dividende neridicate	1,575 —
Depuneri proprii		5,169—		Depozite la cassă	6,135 10
Casele instit și alte realități		166,055	81	Dări restante	11,650—
Bon în giro-conto și la alte bănci		7,462	25	Diverse conturi creditoare	5,900 16
Saldul casei de păstrare postală		4,311	59	Profit curat	80,347 68
Mobilar	3,828 10				
după descriere	328 10	3,500—			
Interese de reescont anticipate		8,772	94		
Interese după efecte neridicate		3,068—			
Interese restante		9,992	08		
Avansuri, vadii și div. debitori		11,505—			
		3,384,565	33		3,384,565 33

Eșite.		Contul Profit și Pierdere.		Intrate.	
		K	f		
Interese:				Interese:	
pentru depuneri spre fructificare	82,506 95			dela cambii de bancă escontate	166,054 63
pentru reescont	48,199 25	130,706	18	„ credite de cont curent	25,732 07
Salar:				„ credite pe ipotecă	57,863 40
pentru funcționari, membrii în direcțiune				„ credite pe obligațiuni	4,623 59
și comitet de reviziune	28,327 37			„ depuneri proprii	478—
Marce de prezență	1 215—			de întârziere	6,643 53
Relut de cortel	2,040—			dela credite pe amanet	121 76
Telefon, tipărituri, porto, luminat, etc.	16,453 23	48,145	60	dela efecte	4,337 44
Dare:				Chirii și arânzi	5,083 42
dare directă	11,000—			Proziziuni și alte venite	10,697 95
dare după inf. la depuneri	8,262 31	19,262	31		
Amortizări		1,174	02		
Chirie de birou		2,000—			
Profit curat		80,347	68		
		281,635	79		281,635 79

Șimleu, la 31 Decembrie 1905.

Andrei Cosma m. p., director executiv.

I. P. Lazar m. p. șef-contabil.

Direcțiunea:

George Pop de Băsești m. p., președinte. Alimpu Barboloviciu m. p. Vasile Pap m. p. George Maior m. p.
Mihail Bohățel m. p. Augustin Marcuș m. p. Augustin Vicașiu m. p. Vasile Păteș m. p.

Subsemnatul comitet examinând acest cont l-am aflat în regulă și consonanță cu registrele institutului.

Comitetul de supraveghiere:

Dr. Oct. Felecan m. p. Teodor Pop m. p. Aureliu Orian m. p. Antoniu Băliban m. p.

„OLTEANA”, cassă de economii, societate pe acțiuni în Viștea-inferioară.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai casei de economii „Olteana”, societate pe acțiuni în Viștea-inferioară se invită la a

XII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Viștea-inferioară, la 19 Aprilie st. n. 1906 la 9 oare a. m. în localitatea școlii.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Raportul direcțiunii despre gestiunea societății pe a. 1905.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Prezentarea bilanțului încheiat cu 31 Decembrie 1905.
4. Propunerea pentru distribuirea venitului curat.
5. Alegerea direcțiunii pe un nou period de 3 ani.
6. Propunerea direcțiunii pentru definitizarea contabilului Aurel Borzea.
7. Alegerea de cassar provizor.
8. Propuneri înaintate la direcțiune.

Acei domni acționari, cari sau în persoană sau prin plenipotențiați, voese a lua parte la adunare se fac atenți a depune conform §. 17 din statute acțiunile scrise pe numele lor, precum și actele de plenipotență, cel puțin cu o zi înainte de ținerea adunării, la cassa societății pe lângă revers.

Direcțiunea.

ACTIVA.	Bilanțul cu 31 Decembrie 1905.		PASIVA.	
	K	f		
Cassa în număr	8,609	68	Capital social 400 act. à K 200	80,000—
Cambii de bancă	443,025	60	Fond de rezervă	2,152—
Cambii cu acoperire ipotecară	18,435	—	Interese tranzitoare anticipate	8,598 36
Diverși debitori	1,637	09	Fond de binefaceri	2,366 23
Realități	1,915	85	Diverși creditori	707 87
Mobiliar	825	45	Fond de penziuni	1,456 12
după amortizare de 10%	82	55	Fond de clădire	1,515 —
			Dividende neridicate	97—
			Depuneri spre fructificare	268,074 13
			Reescont	101 879 —
			Profit transpus din anul trecut	200—
			Profit net din anul curent	7 260 41
				474,366 12
	474,366 12			474,366 12

DEBIT.	Contul Profit și Pierdere.		CREDIT.	
	K	f		
Interese: la depuneri spre fructificare	12,963	—	Interese dela cambiiile escontate	32,813 15
la cambiiile reescontate	5,717	74	Interese dela cambiiile ipotecare	1,199 34
Contribuțiuni: dare directă și arunc	3,412	34	Venite dela realități	41—
10% după interese la depuneri	1,263	48	Proviziuni	769 08
competințe de timbru	32	66	Profit transpus din anul trecut	200—
Spese: Registre, requis. de scris, porto etc.	772	39		
Salare	2,957	—		
Marce de prezență	221	—		
Chirie	140	—		
Amortizare: 10% din mobiliar	82	55		
Profit transpus din anul trecut	200	—		
Profit net din anul curent	7,260	41		
	35,022 57			35,022 57

Viștea-inferioară, la 31 Decembrie 1905.

George Borzea m. p., prezidentul direcțiunii.

Aurel Borzea m. p., contabil.

Direcțiunea:

Pavel Monea m. p.

Nicolau Borza m. p.

Ioan Siandru m. p.

Moise Burs m. p.

Nicolae Clonța m. p.

Dionisie Stanciu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere, am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele principale și auxiliare, cari au fost purtate în cea mai bună ordine.

Viștea-inferioară, în 22 Februarie 1906.

Nr. 48 (1—1).

Membrii comitetului de supraveghiere:

Ioan Căndea m. p.

Ioan Dejenariu m. p.

Ioan Pop m. p.

Ioan Banciu m. p.

Propunerea direcțiunii	Transport	K	f
referitoare la împărțirea profit. curat de K 7,460 41:			
1. Dividendă acționarilor 5%		K 4,000	—
2. Fondul de rezervă 5%		173	02
3. Tantiemă direcțiunii și comitetului de supraveghiere 5%		173	02
4. Tantiemă funcționarilor 2%		69	20
5. Delegațiunii băncilor		17	30
6. Se mai dotează fondului de rezervă		1,200	—
	Transport	K 5,632	54
7. Fondul de clădire		425	—
8. Remuner. direcțiunii, comitetului de supraveghiere și funcționarilor		690	—
9. Fondul de penziuni		544	—
10. Masa studenților Brașov		60	—
11. „ „ Blaj		20	—
12. „ „ Brad		20	—
13. „ „ Cluj		20	—
14. La dispoziția direcțiunii		48	87
	Suma	K 7,460	41